

RAQAMLI PLATFORMALAR ASOSIDA UNIVERSITET VA BIZNES HAMKORLIGI

Uzaydullayev Sherzod Shukurullayevich

Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Guliston davlat universiteti dotsenti

E-mail: sherzodbek.uz1986@mail.ru

Tel: +998 882783292

Annotatsiya. Ushbu tadqiqotda raqamli platformalar asosida universitet va biznes subyektlari o'rtasidagi hamkorlikning mazmuni, ahamiyati va rivojlanish yo'nalishlari tahlil qilinadi. Raqamli texnologiyalar orqali bilim almashinuvi, innovatsiyalarni tijoratlashtirish va kadrlar tayyorlash samaradorligini oshirish masalalari yoritiladi. Shuningdek, universitet-biznes integratsiyasini kuchaytirishda raqamli platformalarning o'rni asoslab beriladi.

Kalit so'zlar: raqamli platforma, universitet, biznes, innovatsiya, hamkorlik, texnologiya transferi, raqamli iqtisodiyot.

Аннотация. В данном исследовании анализируются содержание, значимость и направления развития сотрудничества между университетами и бизнес-субъектами на основе цифровых платформ. Выделены вопросы обмена знаниями, коммерциализации инноваций и повышения эффективности подготовки кадров с помощью цифровых технологий. Также обосновывается роль цифровых платформ в укреплении интеграции университетов и бизнеса.

Ключевые слова: цифровая платформа, университет, бизнес, инновации, сотрудничество, трансфер технологий, цифровая экономика.

Annotation. This study analyzes the content, significance and development directions of cooperation between universities and business entities based on digital platforms. Issues of knowledge exchange, commercialization of innovations and increasing the efficiency of personnel training through digital technologies are highlighted. The role of digital platforms in strengthening university-business integration is also substantiated.

Key words: digital platform, university, business, innovation, cooperation, technology transfer, digital economy.

KIRISH

Zamonaviy raqamli iqtisodiyot sharoitida bilim va texnologiyalar asosiy rivojlanish omiliga aylanmoqda. Universitetlar ilmiy salohiyat va kadrlar tayyorlash markazi sifatida, biznes esa innovatsiyalarni amaliyotga joriy etuvchi asosiy subyekt sifatida faoliyat yuritadi. Ushbu ikki tizim o'rtasidagi samarali hamkorlikni yo'lga qo'yishda raqamli platformalar muhim vosita hisoblanadi. Raqamli platformalar bilimlar almashinuvi, ilmiy ishlanmalarni tezkor tijoratlashtirish va innovatsion loyihalarni amalga oshirish jarayonlarini soddalashtiradi. Natijada, universitet va biznes o'rtasidagi aloqalar yanada mustahkamlanadi.

ASOSIY QISM

Raqamli platformalar asosida universitet va biznes hamkorligi bir qator muhim yoʻnalishlarda rivojlanadi. Avvalo, bilim va maʼlumot almashinuvi jarayonlari orqali universitetlarda yaratilgan ilmiy natijalar raqamli platformalar yordamida tezkor ravishda biznes subyektlariga yetkaziladi, bu esa innovatsiyalarning amaliyotga joriy etilishini jadallashtiradi. Shu bilan birga, texnologiya transferi mexanizmlari orqali innovatsion ishlanmalar sanoat korxonalariga samarali tarzda tatbiq etilib, ishlab chiqarish jarayonlari modernizatsiya qilinadi. Bundan tashqari, startup va inkubatsiya tizimi doirasida talabalar hamda yosh olimlar tomonidan ishlab chiqilgan loyihalar biznes bilan integratsiyalashib, yangi innovatsion korxonalar shakllanishiga zamin yaratadi. Onlayn hamkorlik muhitlari, xususan, virtual laboratoriyalar va raqamli platformalar orqali qoʻshma ilmiy va amaliy loyihalar amalga oshiriladi, bu esa hamkorlikning samaradorligini oshiradi. Natijada, ushbu jarayonlar kadrlar tayyorlash tizimiga ham ijobiy taʼsir koʻrsatib, biznes ehtiyojlariga mos, zamonaviy bilim va koʻnikmalarga ega malakali mutaxassislar yetishtirilishini taʼminlaydi.

1-jadval

Raqamli platformalar asosida hamkorlik samaradorligi

Koʻrsatkichlar	Taʼsir darajasi	Natija
Axborot almashinuvi	Yuqori	Hamkorlik tezlashadi
Innovatsiyalar joriy etish	Yuqori	Texnologiya transferi oshadi
Startup rivojlanishi	Oʻrta-Yuqori	Yangi bizneslar paydo boʻladi
Bandlik	Oʻrta	Yoshlar bandligi oshadi
Raqobatbardoshlik	Yuqori	Korxonalar samaradorligi ortadi

Jadvaldan koʻrinadiki, raqamli platformalar orqali amalga oshiriladigan hamkorlikda eng yuqori taʼsir innovatsiyalarni joriy etish va axborot almashinuvi yoʻnalishlarida kuzatiladi. Bu holat, avvalo, bilim va texnologiyalarning tezkor uzatilishini taʼminlab, ilmiy ishlanmalarni amaliyotga joriy etish muddatlarini sezilarli darajada qisqartiradi. Natijada ishlab chiqarish jarayonlari modernizatsiya qilinib, korxonalar faoliyatida samaradorlik oshadi hamda yangi texnologik yechimlar keng qoʻllanila boshlaydi.

Shuningdek, raqamli platformalar asosida shakllangan hamkorlik muhitida startaplarning rivojlanishi tezlashadi. Bu esa yangi biznes subyektlarning paydo bo'lishiga, kichik va o'rta biznesning kengayishiga hamda iqtisodiyotda tarmoqlararo diversifikatsiyaning kuchayishiga olib keladi. Startaplar orqali innovatsion mahsulot va xizmatlar yaratilishi ichki va tashqi bozorlarda raqobatbardoshlikni oshiradi. Raqamli platformalarning yana bir muhim jihati shundaki, ular hamkorlik xarajatlarini sezilarli darajada kamaytiradi. An'anaviy hamkorlik shakllariga xos bo'lgan vaqt va resurs sarfi qisqarib, barcha ishtirokchilar o'rtasida tezkor aloqa va koordinatsiya ta'minlanadi. Bu esa qaror qabul qilish jarayonlarini jadallashtiradi va loyiha boshqaruvining samaradorligini oshiradi. Bundan tashqari, raqamli platformalar ochiq innovatsiya muhitini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Raqamli platformalar asosida universitet va biznes hamkorligini rivojlantirish innovatsion iqtisodiyotning muhim omilidir.

Quyidagi takliflar ilgari suriladi:

- universitet va biznes uchun yagona raqamli hamkorlik platformalarini yaratish;
- ilmiy ishlanmalarni tijoratlashtirish tizimini raqamlashtirish;
- startup ekotizimini rivojlantirish va investitsiyalarni jalb qilish;
- raqamli kompetensiyalarni oshirishga qaratilgan ta'lim dasturlarini kengaytirish;
- davlat tomonidan raqamli innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini kuchaytirish.

Foydalangan adabiyotlar ro'yxati:

1. OECD (2020). Digital Innovation and Transformation. Paris: OECD Publishing.
2. World Bank (2021). Digital Economy Report. Washington, DC.
3. Chesbrough, H. (2003). Open Innovation. Harvard Business School Press.
4. European Commission (2020). Digital Education Action Plan. Brussels.
5. UNESCO (2021). Science and Innovation Report. Paris.
6. Porter, M.E. (1990). The Competitive Advantage of Nations.
7. Freeman, C. (1982). The Economics of Industrial Innovation.